УДК 378:796

Людмила Коновальська,
Світлана Писаренко

Педагогічне оцінювання на основі комп'ютерного тестування формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін

Бердянський державний педагогічний університет (м. Бердянськ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах розглядали вітчизняні науковці Л. П. Ареф'єва, Л. В. Безкоровайна, М. П. Данилко, Л. І. Іванова, В. І. Наумчук та ін. Питання методичної підготовки вчителів висвітлено вдоробку К. Б. Авраменко, Г. Б. Жигадло, М. Г. Шалунової й ін. Аналіз літературних джерел (Т. Н. Гущина, А. І. Кочетов, З. В. Кульневич, Л. М. Мітіна, та ін.) свідчить про те, що формування методичної компетентності майбутнього педагога, застосовування отриманих знань в реальній життєвій ситуації, є однією з найбільш актуальних проблем сучасної вищої освіти.

О. А. Нагреллі вказує, що найбільш перспективним напрямом розвитку методичної компетентності вчителя є розвиток його методичного мислення й методичної культури, методичної творчості та методичної рефлексії [4, 12].

Аналіз останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. І. П. Подласий у підручнику "Педагогіка" зазначає, що поняття "формування" визначається як процес становлення людини як соціальної істоти під дією всіх факторів – соціальних, економічних, екологічних, ідеологічних, психічних й ін. [5, 28]. На думку автора, формування має на увазі якусь закінченість людської особистості, досягнення рівня зрілості, стійкості [5, 28].

У "Великій сучасній енциклопедії" зазначено, що поняття "компетентність" містить у собі, крім суто професійних знань, умінь і навичок, такі якості, як ініціатива, співробітництво, здатність працювати в групі, комунікативні здатності, уміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати й використовувати інформацію [1, 237].

На думку В. О. Калініна, поняття "компетентність" є більш широким поняттям, яке характеризує та визначає рівень професіоналізму особистості, а її досягнення відбувається через здобуття ним необхідних компетенцій, що складають мету професійної підготовки фахівця" [2, 7].

На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури, досліджень у галузі освітньої теорії й практики зазначимо, що єдиного погляду на визначення поняття й структури як професійно-педагогічної, так і методичної компетентності не існує, а саме поняття "методична компетентність", як уважає О. В. Лебедєва, залишається недостатньо визначеним, незважаючи на найважливішу роль безпосередньо методичної підготовки вчителів у його практичній діяльності й вплив на ефективність організації навчального процесу [3, 4].

О. В. Лебедєва **визначає** поняття "методична компетентність" як знання в галузі дидактики, методики навчання предмету, уміння логічно обґрунтовано конструювати навчальний процес для конкретної дидактичної ситуації з урахуванням психологічних механізмів засвоєння [3, 10].

Поняття *"методична компетентність майбутніх учителів фізичної культури"* ми тлумачимо як інтегративну якість особистості, досягнуту в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу, яка характеризується сукупністю знань, умінь, навичок та особистісних якостей майбутніх учителів фізичної культури, необхідних для якісного викладання предмета "Фізична культура", для надання методичної допомоги учням щодо їхніх самостійних занять фізичними вправами, батькам щодо виховання здорових нащадків, педагогічному колективу в проведенні фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі навчального дня.

Формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін ми розглядаємо як процес фахової підготовки, завдяки якому студенти оволодівають сукупністю спеціальних компетенцій та професійно значущих особистісних якостей, потрібних для забезпечення подальшої методичної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі з учнями, батьками й учителями для зміцнення та збереження здоров'я школярів.

© Коновальська Л., Писаренко С., 2012

Завдання дослідження – обгрунтувати алгоритм комп'ютерну програму "КСК: педагогічний моніторинг формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін".

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для визначення ефективності формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін у комп'ютерну програму "КСК: педагогічний моніторинг формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін" було внесено тести "Методика діагностики самооцінки мотивації схвалення Д. Марлоу й Д. Крауна", тестові завдання, діагностична карта методичної компетентності вчителя фізичної культури, тест на оцінку здатності студентів до саморозвитку та самоосвіти (за методикою В. І. Андрєєва) і тест "Комунікативна готовність до діалогу з дитиною" (за методикою І. І. Риданової).

Комп'ютерна програма призначена для оцінювання результату процесу, що здійснюється у вищих навчальних закладах для підготовки компетентного вчителя фізичної культури. За її допомогою визначали відповідні рівні сформованості методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Для роботи з комп'ютерною програмою потрібно мати:

а) *технічне забезпечення*: процесор 1500MHz і більше; відеоадаптер обсягом від 16 Мб; 10 Мб вільного місця на вінчестері;

б) *програмне забезпечення*: операційну систему Windows 9x; XP: Windows Vista програму Microsoft Excel 97, 2000, 2003, 2007.

Для установки на комп'ютер слід запустити файл "Test.exe" з дискети, компакт-диска чи вінчестера. Після закінчення установки відкриється робоча папка програми.

Для початку роботи в програмі слід запустити файл " KCK.exe".

Програма розрахована для тестування груп студентів до 100 осіб. Для роботи з програмою слід запустити файл "КСК. exe", який міститься в робочій папці. Одразу після запуску відкривається вікно програми (рис. 1).

Рис. 1. *Головне вікно програми*

До початку тестування потрібно увести прізвище й ім'я студента та назву тесту (рис. 2).

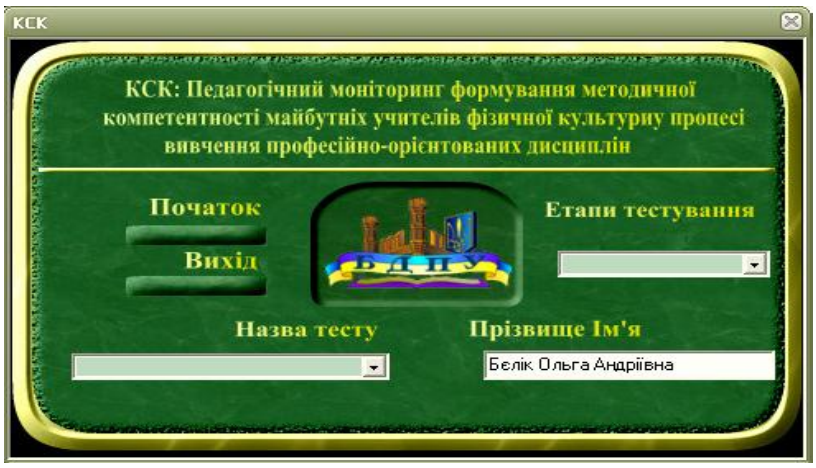

Рис. 2. *Прізвище та ім'я студента*

Ліворуч знизу розміщене поле, що дає змогу обирати тести для комп'ютерного тестування (рис. 3).

Рис. 3. *Поле для вибору тестів*

Наступним етапом є тестування. Перед безпосереднім тестуванням може з'являтися вікно, яке вказує про знаходження в книзі зв'язків з іншими книгами. Це залежить від ваших налаштувань офісу. Зв'язки необхідні для функціонування програми, тому їх треба обновити, натиснувши кнопку "Yes" або "Так". Через декілька секунд після попередження про зв'язки завантажується таблиця з даними й відкривається вікно тестування.

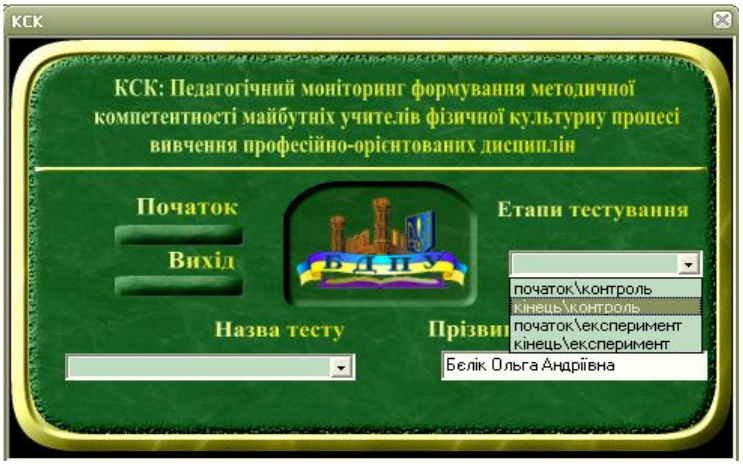

Рис. 4. *Поле для вибору етапів тестування*

Студентові потрібно заносити свої відповіді на запитання тесту. Після цього слід натиснути кнопку “Наступне”, щоб продовжити тестування.

Якщо не внести відповідь і натиснути кнопку “Наступне”, з’являється зауваження (рис. 5). Щоб його уникнути, потрібно внести відповідь (рис. 6).

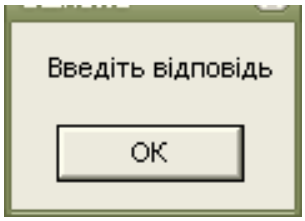

Рис. 5. *Далі*

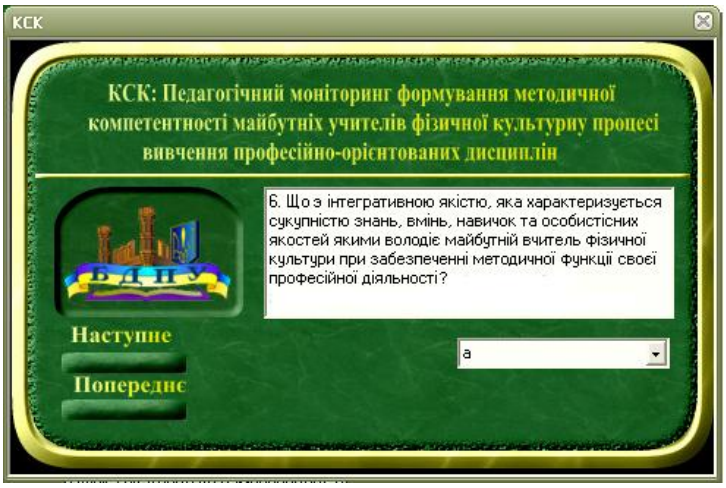

Рис. 6. *Повернутися до попередніх запитань*

Студенти мають відповісти на всі запитання тесту (рис. 7).

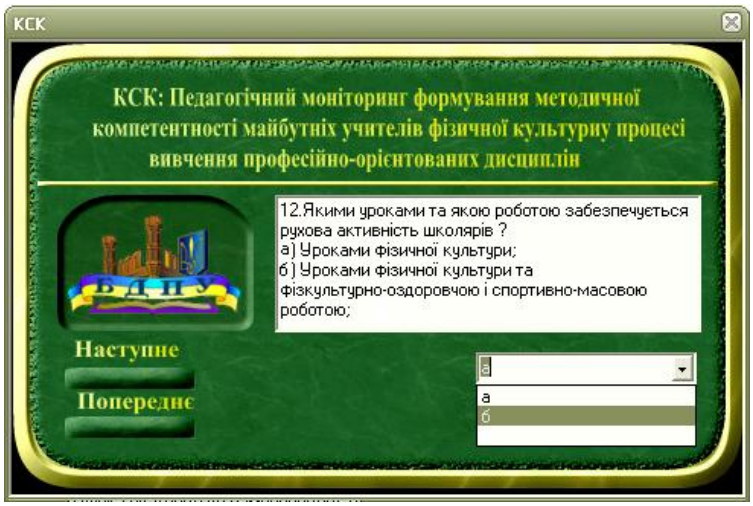

Рис. 7. *Завершення тесту*

Після завершення тестування знову з’являється вікно вибору тестів (рис. 8).

Результати автоматично заносяться у відповідну книгу тестів.

Висновки. Комп’ютерна програма “КСК” дає змогу здійснити моніторинг формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін та сприяти впровадженню інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі.

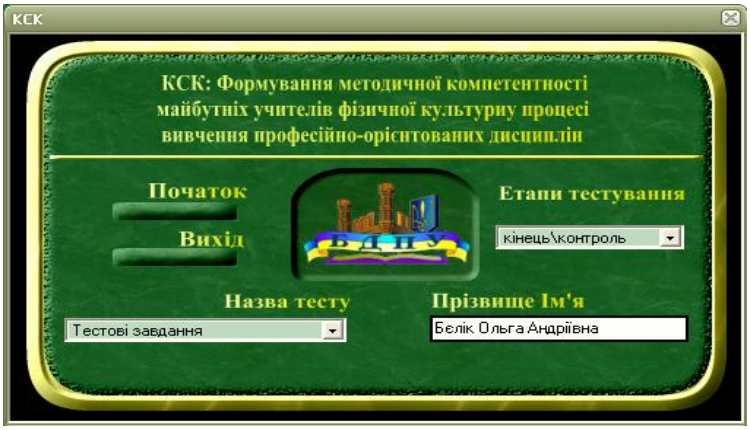

Рис. 8. *Вікно вибору тестів*

Перспективи подальших досліджень убачаємо у впровадженні інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховний процес майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Список використаної літератури

1. Большой энциклопедический словарь [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://dic.academic.ru/dic.nsf.
2. Калінін В. О. Формування професіональної компетентності майбутніх вчителів іноземної мови засобами діалогу культур : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія та методика професійної освіти" / В. О. Калінін – Житомир, 2005. – 22 с.
3. Лебедева О. В. Развитие методической компетентности учителя как средство повышения эффективности учебного процесса в общеобразовательной школе : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Общая педагогика, история педагогики и образования" / О. В. Лебедева. – Нижний Новгород, 2007. – 24 с.
4. Нагрелли Е. А. Формирование методической компетентности учителей в системе повышения квалификации : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 "Теория и методика профессионального образования" / Е. А. Нагрелли. – Новокузнецк, 2009. – 22 с.
5. Подласый И. В. Педагогика : учебник для студентов высших учебных заведений / Подласый И. В. – М. : Просвещение, 1996. – 432 с.

Анотації

У статті подано алгоритм комп'ютерної програми "КСК: педагогічний моніторинг формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін", яка призначена для оцінювання результату процесу, що здійснюється у вищих навчальних закладах із метою підготовки компетентного вчителя фізичної культури. До комп'ютерної програми були внесені тести. Кожен тест виявляв рівень сформованості мотиваційного, когнітивного, діяльністного та здоров'язберігальної компонентів. Комп'ютерна програма "КСК: педагогічний моніторинг формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін" може бути використана в навчально–виховному процесі вищих навчальних закладів. Результати опитування студентів вищих навчальних закладів дали можливість визначити рівні (високий, середній, низький) сформованості методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури.

***Ключові слова**: педагогічне оцінювання, формування, компетентність, методична компетентність, методична компетентність учителя фізичної культури, формування методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.*

***Людмила Коновальская, Светлана Писаренко. Педагогическое оценивание на основе компьютерного тестирования формирования методической компетентности будущих учителей физической культуры в процессе изучения профессионально ориентированных дисциплин.** В статье излагается алгоритм компьютерной программы "КСК: педагогический мониторинг формирования методической компетентности будущих учителей физической культуры в процессе изучения профессионально ориентированных дисциплин", которая была предназначена для оценивания результатов процесса, который осуществляется в высших учебных заведениях с целью подготовки компетентного учителя физической культуры. В компьютерную программу были внесены тесты. Каждый тест выявлял уровень сформированности мотивационного, когнитивного, деятельностного и здоровьесберегательного компонентов. Компьютерная программа "КСК: педагогический мониторинг формирования методической компетентности будущих учителей физической культуры в*

процессе изучения профессионально ориентированных дисциплин" может быть использована в учебно-воспитательном процессе высших учебных заведений. Результаты опроса студентов высших учебных заведений позволили определить уровни (высокий, средний, низкий) сформированности методической компетентности будущих учителей физической культуры.

Ключевые слова: *педагогическое оценивание, формирование, компетентность, методическая компетентность учителя физической культуры, формирование методической компетентности будущих учителей физической культуры в процессе изучения профессионально ориентированных дисциплин.*

Ludmyla Konovalska, Svitlana Pysarenko. Pedagogical Evaluation Based on Computer Testing of Formation of Future Physical Educational Teachers' Competence in the Process of Studying of Professionally Oriented Disciplines. *The article describes the algorithm of computer program "KCK: pedagogical monitoring of formation of future physical educational teachers' competence in the process of studying of professionally oriented disciplines" that was designed to evaluate results of the process carried out in universities for the preparation competent physical educational teachers. The computer program was filled in with tests. Each test showed the level of formation of motivational, cognitive, active and health-savings components. The computer program "KCK: pedagogical monitoring of formation of future physical educational teachers' competence in the process of studying of professionally oriented disciplines" can be used in educational process in higher educational establishments. The survey of university students helped to determine formation level (high, medium, low) of methodological competence of future teachers of physical culture.*

Key words: *educational assessment, formation, competence, methodological competence, formation of future physical educational teachers' competence in the process of studying of professionally oriented disciplines.*